

Nr 11.

Godkänd av första kammaren den 19 april 1941.

Godkänd av andra kammaren den 19 april 1941.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1941/42 under riksstatens elfte huvudtitel, innefattande anslagen till folkhushållningsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtande nr 11.)

Till Konungen.

I det vid propositionen, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1941/42 fogade utdraget av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för den 3 januari 1941 har departementschefen såsom inledning till redogörelsen för de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1941/42 av utgifterna under riksstatens elfte huvudtitel, innefattande anslagen till folkhushållningsdepartementet, lämnat en översikt över de ändringar i krisorganisationen och dess verksamhet, som ägt rum sedan föregående lagtima riksdag.

I likhet med departementschefen vill riksdagen understryka att, ehuru organisationen av krisförvaltningen numera måste anses hava vunnit en viss stadga och även synes i stort sett vara lämpad för verkställande av hittills beslutade regleringsåtgärder, detta icke innebär att organisationen kan anses slutgiltigt uppbyggd. Nya utvidgningar och omläggningar kunna i den mån krisen skärpes eller förhållandena eljest förändras visa sig påkallade. Det torde liksom hittills skett få ankomma på Kungl. Maj:t att fatta beslut beträffande erforderliga förändringar i krisorganisationen. Departementschefen har förutsatt att, därest dylika förändringar bliva genomförda, de anslag, rörande vilka departementschefen framlagt förslag under elfte huvudtiteln, finge tagas i anspråk för nära liggande ändamål. Riksdagen har icke funnit anledning till erinran häremot.

Beräkningarna angående anslagsbehoven för de olika krisorganen för nästa budgetår äro — såsom departementschefen framhåller — i hög grad osäkra med hänsyn till det ovissa i den framtida krisutvecklingen. Till följd härav har departementschefens granskning av anslagsäskandena måst bliva summa-

risk. Det har givetvis under sålunda angivna förhållanden icke heller varit möjligt för riksdagen att bilda sig en bestämd uppfattning angående den nu uppbyggda krisorganisationens ändamålsenlighet och effektivitet eller huruvida de av Kungl. Maj:t för olika ändamål under elfte huvudtiteln äskade anslagen äro lämpligt avvägda. Riksdagen vill emellertid starkt understryka departementschefens uttalande därom, att i samband med att Kungl. Maj:t ställer erforderliga medel till krisorganens förfogande en omsorgsfull prövning av de aktuella medelsbehoven bör äga rum. Riksdagen utgår ifrån att härvid alla de besparings- och rationaliseringsmöjligheter, som det statsfinansiella läget kräver, bliva tillbörligen beaktade. Liksom departementschefen anser riksdagen det lämpligt, att den tidrymd, för vilken medlen ställas till vederbörandes förfogande, icke såsom hittills bestämmes till budgetår utan begränsas till en kortare tid, förslagsvis ett halvt år.

I detta sammanhang får riksdagen erinra att 1940 års lagtima riksdag i sin skrivelse nr 11 ifrågasatte, huruvida icke en närmare översyn av de principer, som kommit i tillämpning beträffande bestämmandet av arvoden och ersättningar vid krisorganen borde komma till stånd genom Kungl. Maj:ts försorg, varvid syntes böra eftersträvas att ernå en begränsning av utgifter för ifrågavarande ändamål till vad som kunde visa sig oundgängligen nödvändigt. Enligt vad riksdagen har sig bekant har nämnda översyn vidtagits av Kungl. Maj:t. De nu utgående arvodena och ersättningarna hava blivit föremål för riksdagens granskning. Ehuru vissa av dessa förmåner måste betecknas såsom förhållandevis höga har riksdagen icke funnit sig böra resa någon invändning mot desamma, i sådana fall, då vederbörande helt ställt sin tid och arbetskraft till statens förfogande. I åtskilliga fall utgå emellertid för uppdrag av bisysslekaraktär arvoden och ersättningar med tämligen höga belopp. En viss reduktion av beloppen synes här kunna ifrågakomma, och riksdagen förutsätter, att Kungl. Maj:t vid den i utsikt ställda omprövningen av medelsbehoven för nästa budgetår upptager detta spörsmål till förnyat bedömande.

Folkhushållningsdepartementet.

1:o) **Folkhushållningsdepartementet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 1) har riksdagen

dels godkänt följande avlöningsstat för folkhushållningsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	24,000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	57,700
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	16,700
4. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	58,700
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	17,200

Summa kronor 174,300;

dels ock till *Folkhushållningsdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 174,300 kronor.

2:o) **Folkhushållningsdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2) har riksdagen till *Folkhushållningsdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 16,500 kronor.

Krisförvaltningen.

3:o) **Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 3) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42, dels ock till Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap: *Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett *förslagsanslag* av 24,200 kronor.

Sedan huvuddelen av de arbetsuppgifter, som tidigare ankommit på rikskommissionen, överflyttats till olika krisorgan, består kommissionens kansli numera allenast av en allmän avdelning, upptagande en kanslichef och ett kanslibiträde. Såsom av den av departementschefen i statsrådsprotokollet lämnade redogörelsen framgår, har det ansetts lämpligt att insamlandet av erfarenhetsrön för kommande beredskapsplaneringar alltjämt borde ankomma på rikskommissionen och dess allmänna avdelning. Någon förändring i kommissionens sammansättning eller dess benämning har icke synts departementschefen påkallad.

Vad själva rikskommissionen beträffar erinrade 1940 års lagtima riksdag i sin skrivelse nr 11 att enligt den för kommissionen gällande instruktionen bestode kommissionen av en ordförande och tio ledamöter samt ett stort antal extra ledamöter. Med hänsyn till de reducerade arbetsuppgifter, som numera tillkomme kommissionen, och i betraktande av den organisation, som upprättats för krisförvaltningen i dess helhet, ansåg riksdagen det knappast motiverat att en dylik omfattande överstyrelse för rikskommissionen skulle upprätthållas. Riksdagen fann även kommissionens beteckning — rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap — numera oegentlig. Vad riksdagen sålunda uttalat har enligt riksdagens mening ytterligare accentuerats, sedan kommissionens uppskovsavdelning från och med den 15 september 1940 överförts till arbetsmarknadscommissionen och inom kommissionens kansli för närvarande allenast den allmänna avdelningen upprätthålles.

Riksdagen får framhålla, att rikskommissionen, enligt vad av statsrådsprotokollet framgår, den 30 juni 1939 anbefallts verkställa utredning angående omorganisation av kommissionen. Denna utredning vore avsedd att fullföljas först när frågan om återupptagandet av kommissionens ordinarie arbetsuppgifter bleve aktuell. Enligt riksdagens mening synas hittills kunna erfarenheter otvetydigt hava givit vid handen att en organisation, uppbyggd efter väsentligen andra riktlinjer än dem, som varit bestämmande för riks-

kommissionens utformning, kräves för ett framtida övertagande av verksamheten på det ekonomiska försvarsberedskapsområdet. Riksdagen finner därför skäl tala för att en utredning härom i god tid kommer till stånd och ifrågavarande organisation planlägges i syfte att underlätta en avveckling av den nuvarande krisorganisationen, när förhållandena så medgiva. I avvaktan på att resultatet av nämnda utredning föreligger torde den nu gällande personalförteckningen för rikskommissionen i enlighet med departementschefens förslag allttjämt böra bibehållas oförändrad.

Riksdagen har beträffande den nuvarande allmänna avdelningen vid kommissionen icke kunnat undgå att finna kostnaderna för densammas upprätthållande förhållandevis höga i betraktande av de begränsade uppgifter, som ankomma å avdelningen. Riksdagen anser sig böra ifrågasätta, huruvida icke kanslichefen och kanslibiträdet kunde överföras förslagsvis till folkhushållningsdepartementet och därstädes utnyttjas jämväl för andra arbetsuppgifter än dem nu åliggande. Denna fråga torde böra bli föremål för Kungl. Maj:ts närmare omprövning.

Emot de under denna punkt gjorda anslagsberäkningarna har riksdagen ej funnit något att erinra.

Riksdagen får, under åberopande av vad sålunda anförts, anmäla, att riksdagen

dels godkänt följande avlöningsstat för rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	19,300
2. Arvoden till kommissionens ordförande och ledamöter, <i>förslagsvis</i>	»	1,100
3. Avlöningar till tillfälligt anställd personal	»	1,500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	2,300
	Summa kronor	24,200;

dels ock till *Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 24,200 kronor.

4:o) **Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4) har riksdagen till *Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 2,000 kronor.

5:o) **Konjunkturinstitutet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5) har riksdagen till *Konjunkturinstitutet: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 100 kronor.

6:o) **Konjunkturinstitutet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) har riksdagen till *Konjunkturinstitutet: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 3,000 kronor.

7:o) **Konjunkturinstitutet: Särskilda undersökningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7) har riksdagen till *Konjunkturinstitutet: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *reservationsanslag* av 100 kronor.

8:o) **Statens reservförrådsnämnd: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24) har riksdagen till *Statens reservförrådsnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 175,000 kronor.

9:o) **Statens reservförrådsnämnd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9) har riksdagen till *Statens reservförrådsnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 40,000 kronor.

10:o) **Statens industrikommission: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 10) föreslagit riksdagen att till Statens industrikommission: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,011,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag och får förty anmäla, att riksdagen till *Statens industrikommission: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 1,011,000 kronor.

11:o) **Statens industrikommission: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11) har riksdagen till *Statens industrikommission: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 320,000 kronor.

12:o) **Statens bränslekommission: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12) har riksdagen till *Statens bränslekommission: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 925,000 kronor.

13:o) **Statens bränslekommission: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13) har riksdagen till *Statens bränslekommission: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 405,000 kronor.

14:o) **Statens livsmedelskommission: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14) har riksdagen till *Statens livsmedelskommission: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 1,093,000 kronor.

15:o) **Statens livsmedelskommission: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15) har riksdagen till *Statens livsmedelskommission: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 1,680,000 kronor.

16:o) **Kristidsstyrelserna m. m.: Avlöningar. Kristidsstyrelserna m. m.: Omkostnader.** Beträffande vad Kungl. Maj:t (punkterna 16 och 17) föreslagit riksdagen i fråga om anslag till förevarande ändamål kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

17:o) **Statens handelskommission: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18) har riksdagen till *Statens handelskommission: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 430,000 kronor.

18:o) **Statens handelskommission: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) har riksdagen till *Statens handelskommission: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 117,000 kronor.

19:o) **Statens trafikkommission: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20) har riksdagen till *Statens trafikkommission: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 210,000 kronor.

20:o) **Statens trafikkommission: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21) har riksdagen till *Statens trafikkommission: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 80,000 kronor.

21:o) **Statens priskontrollnämnd: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22) har riksdagen till *Statens priskontrollnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 121,000 kronor.

22:o) **Statens priskontrollnämnd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23) har riksdagen till *Statens priskontrollnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 26,000 kronor.

23:o) **Statens sockernämnd.** Beträffande vad Kungl. Maj:t (punkt 24) föreslagit riksdagen i fråga om anslag till förevarande ändamål kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

Statlig lagerhållning m. m.

24:o) **Omkostnader för statlig lagerhållning. Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet. Omkostnader i samband med inköp och inlösen av ved, m. m. Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid vedavverkning.** Beträffande vad Kungl. Maj:t (punkterna 25—28) föreslagit riksdagen i fråga om anslag till förevarande ändamål kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

Diverse.

25:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** Beträffande vad Kungl. Maj:t (punkt 29) föreslagit riksdagen i fråga om anslag till förevarande ändamål kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

26:o) **Bearbetning av uppgifter om fartygs positioner m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30) har riksdagen till *Bearbetning av uppgifter om fartygs positioner m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *reservationsanslag* av 10,000 kronor.

27:o) **Kontroll och undersökning av gasgeneratoraggregat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31) har riksdagen till *Kontroll och undersökning av gasgeneratoraggregat* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *reservationsanslag* av 100,000 kronor.

28:o) **Åtgärder för ökad användning av inhemskt motorbränsle m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32) har riksdagen till *Åtgärder för ökad användning av inhemskt motorbränsle m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *reservationsanslag* av 250,000 kronor.

29:o) **Extra utgifter.** Beträffande vad Kungl. Maj:t (punkt 33) föreslagit riksdagen i fråga om anslag till förevarande ändamål kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

30:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34) har riksdagen till *Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 2,200 kronor.

31:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35) har riksdagen till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 1,000 kronor.

32:o) **Kristillägg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36) har riksdagen till *Kristillägg* för budgetåret 1941/42 anvisat ett *förslagsanslag* av 6,000 kronor.

Stockholm den 19 april 1941.

Med undersåtlig vörndnad.
